

Wydział Strategii i Analiz
Urząd Miasta Łodzi

Sytuacja
społeczno-ekonomiczna
w Łodzi
I półrocze 2009 rok

Łódź

▒ Listopad 2009 ▒

Spis Treści

1. Łódź na tle województwa	3
2. Rynek pracy	5
3. Wynagrodzenia	11
4. Przemysł	13
5. Podmioty gospodarki narodowej.....	16
6. Budownictwo	17
7. Budownictwo mieszkaniowe	19
8. Handel	21
9. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw.....	22
Spis tablic	24

1. ŁÓDŹ NA TLE WOJEWÓDZTWA

Według ostatnich danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, Łódź liczy 744,5 tys. mieszkańców, a województwo łódzkie 2 545, 5 tys. (stan na 30 VI 2009 r.).

W I półroczu 2009 r. w Łodzi i w regionie odnotowano niewielki spadek liczby podmiotów gospodarczych w porównaniu do I półrocza 2008 r. Oscyłował on dla Łodzi w okolicach 0,5%. Spadek ten był głównie efektem likwidacji detalicznych placówek handlowych prowadzonych przez osoby fizyczne.

W I półroczu 2009 r., według danych z lokalnego rynku pracy, podwyższeniu uległy podstawowe wskaźniki określające bezrobocie. W porównaniu do I półrocza 2008 r. liczba osób bezrobotnych zwiększyła się w województwie łódzkim o 9%, a w Łodzi o 21,9%. Podwyższyła się również stopa bezrobocia, która na koniec czerwca 2008 r. w województwie łódzkim wynosiła 9,6%, a w Łodzi 6,7%.

Utrzymująca się słaba koniunktura gospodarcza przyczyniła się do spadku przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw¹. W analizowanym okresie odnotowano jego spadek w województwie łódzkim o 3,8%, a w Łodzi - o 3,3%.

W I półroczu 2009 r. w Łodzi oddano do użytku 660 mieszkań. Odnotowano, więc znaczący spadek w porównaniu do poprzedniego okresu. Liczba mieszkań była o 24,1% niższa w I półroczu 2008 r. Największa część oddanych do eksploatacji mieszkań znajdowała się na Widzewie. Wzrost nastąpił jedynie w kategorii inwestycji indywidualnych, co było wynikiem zakończenia wcześniej rozpoczętych prac budowlanych. W regionie łódzkim liczba mieszkań oddanych do użytku spadła o 2% (tabela 1).

Należy zaznaczyć, że poniższe opracowanie opiera się na Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, a nie jak dotychczas PKD 2004. Zmiana została wprowadzona w celu zharmonizowania statystyk gospodarczych w Unii Europejskiej oraz statystyk na poziomie światowym. Należy zwrócić uwagę, że niektóre sekcje i działy mimo pozostania tego samego nazewnictwa mogą być nieporównywalne z danymi z poprzednich okresów.

¹ Dane o zatrudnieniu dotyczą podmiotów gospodarki narodowej, zaliczanych do sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Tab. 1 Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno – gospodarczej w Łodzi
i województwie łódzkim

WYSZCZEGÓLNIENIE a – województwo b – Łódź	I półrocze 2008 r.	I półrocze 2009 r.
Ludność w tys. ¹a	2551,6	2545,5
.....b	750,1	744,5
Liczba podmiotów gospodarki narodowej w tys. ¹a	240,7	238
.....b	94,2	93,7
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem w tys.a	312,7	301,1
.....b	117,9	114,9
Bezrobotni zarejestrowani w tys. ¹a	104,2	113,8
.....b	22,5	27,5
Stopa bezrobocia w %.....a	9,6	10,4
.....b	6,9	8,1
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem w zł ¹a	2651,7	2710,5
.....b	2867,1	2893,7
Produkcja sprzedana przemysłu ogółem w mld zła	21,6	22,2
.....b	5,8	5,7
Mieszkania oddane do użytku.....a	2984	2928
.....b	870	660

¹ Stan w końcu okresu - dane dotyczące liczby ludności pochodzą z GUS-u

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w województwie łódzkim o 2,2%, a w Łodzi o 0,9%.

W I półroczu 2009 r. produkcja sprzedana przemysłu łódzkich przedsiębiorstw zanotowała niewielki spadek w porównaniu do tego samego okresu 2008 roku. Wyniósł on 2%. Natomiast w regionie łódzkim produkcja sprzedana przemysłu wzrosła o około 3%.

2. RYNEK PRACY

2.1 Struktura zatrudnienia²

W I półroczu 2009 r. na lokalnym rynku pracy wystąpiło osłabienie. W analizowanym okresie nastąpił spadek zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Wyniósł on 3,3% w porównaniu do I półrocza 2008 r. i kształtował się na poziomie 120,5 tys. osób. Istotnym czynnikiem hamującym wzrost zatrudnienia, w dalszym ciągu jest słaba koniunktura krajowej gospodarki, wywołana przez światowy kryzys gospodarczy. Ponadto, drugą przyczyną są wysokie, pozapłacowe koszty pracy ponoszone przez pracodawców, ale także niedopasowanie popytu i podaży na pracę, spowodowane niskimi lub nieodpowiednimi kwalifikacjami bezrobotnych.

W czerwcu 2009 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw łódzkich w porównaniu z okresem poprzednim zmniejszyło się o 2,3% (tabela 2).

Najwyższy wzrost odnotowano w sekcji budownictwo – 5,6%, największy spadek natomiast w sekcji administrowanie i działalność wspierająca, prawie 11%. Strukturę przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw przedstawia wykres 1.

Tab. 2 Pracujący i przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi

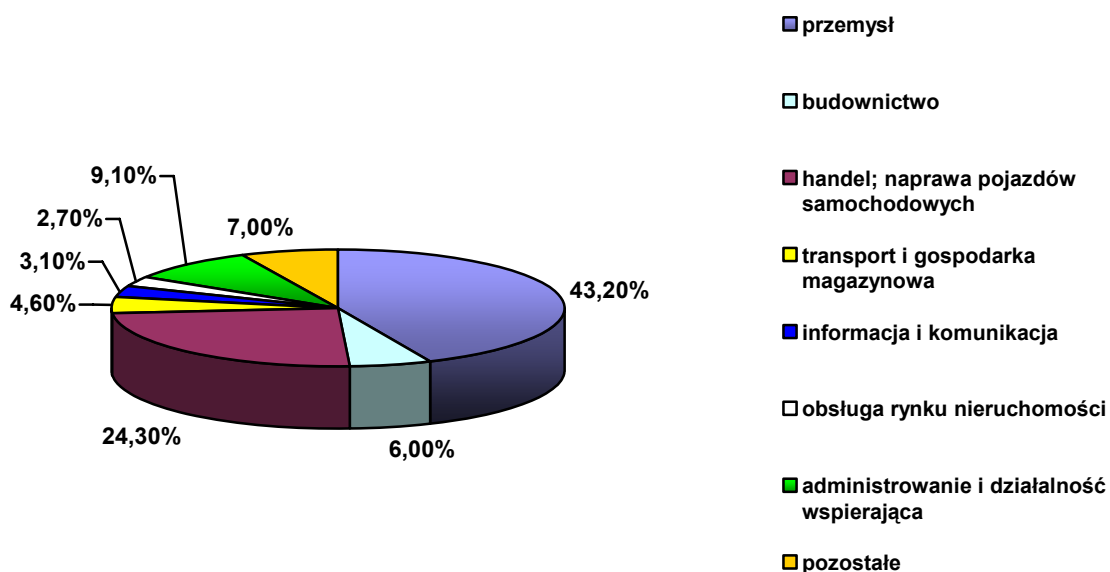
Wyszczególnienie	Czerwiec 2009 r.			
	Pracujący		Przeciętne zatrudnienie	
	w tys.	VI 2008=100	w tys.	VI 2008=100
Sektor przedsiębiorstw.....	120,5	96,7	114,9	97,7
W tym:				
Przemysł.....	49,7	91,6	48,8	92,0
Budownictwo.....	7,3	105,6	7,1	106,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	30,2	102,6	27,9	103,1
Transport, gospodarka magazynowa.....	5,5	104,1	5,4	105,8
Administrowanie i działalność wspierająca.....	12,1	89,5	10,8	95,2

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009r.
Urząd Statystyczny w Łodzi

² Prezentowane dane odnoszą się do firm, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W Łodzi podobnie jak w województwie, zdecydowanie przeważa zatrudnieni w sektorze prywatnym. Udział zatrudnionych w firmach tego sektora wyniósł 91%. Jednocześnie, w I półroczu 2009 r. w sektorze prywatnym w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku odnotowano wzrost zatrudnienia o 1,1 %, natomiast w sektorze publicznym spadło o 14,4%.

Rys. 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2009 r. (wg sekcji PKD 2007)

Źródło: GUS

2.2 Bezrobocie

W I półroczu 2009 r. bezrobocie w Łodzi wzrosło. W czerwcu 2009 roku liczba osób zarejestrowanych w łódzkich urzędach pracy wynosiła 27,5 tys. i była wyższa aż o 22% w porównaniu do czerwca 2008 roku. Obserwowany wzrost stopy bezrobocia w Łodzi świadczy o długookresowym pogarszaniu się sytuacji na lokalnym rynku pracy (tabela 3).

W czerwcu 2009 r. zarejestrowano 1311 nowych bezrobotnych. W porównaniu do roku wcześniejszego ich liczba wzrosła o 44%.

Tab. 3 Bezrobotni zarejestrowani w Łodzi i oferty pracy

Wyszczególnienie	30 VI	30 VI
	2008 r.	2009 r.
Bezrobotni ogółem.....	22526	27456
w tym:		
kobiety.....	11798	13312
bez prawa do zasiłku.....	19182	21611
Bezrobotni nowozarejestrowani	909	1311
Bezrobotni wyrejestrowani.....	4599	4319
w tym:		
z tytułu podjęcia pracy.....	1604	1388
Oferty pracy.....	2427	1383

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009;
Urząd Statystyczny w Łodzi

Wraz z obserwowanym regresem na łódzkim rynku pracy pogorszeniu uległa sytuacja bezrobotnych łodzianek. W końcu czerwca 2008 r. ich liczba wyniosła 13,3 tys. i była wyższa aż o 12,8% niż rok wcześniej, a ich udział wśród pozostających bez pracy sięgał 48,5%. W czerwcu 2009 r. liczba osób wyrejestrowanych spadła o 6,1% w porównaniu do analogicznego okresu w 2008 roku.

W analizowanym okresie zwiększyła się liczba osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku o 12,7%. Prawa do zasiłku nie posiadało 21,6 tys. osób (o 2,4 tys. osób więcej niż przed rokiem). W końcu czerwca 2009 r. ich udział sięgał 79% (przed rokiem 85%) w stosunku do całkowitej liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

Pod koniec czerwca 2009 r. wpłynęło zdecydowanie mniej ofert pracy do urzędów niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Zgłoszono zaledwie 1383 oferty, czyli o 43% mniej niż przed rokiem.

Wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z najniższymi kwalifikacjami. Były to osoby z wykształceniem podstawowym i niższym – 10,5 tys. osób (38,2%) oraz zasadniczym zawodowym – 5,6 tys. osób (20,1%). Najmniej osób bezrobotnych legitymowało się dyplomami wyższych uczelni – 2,9 tys. osób (10,6% - tabela 4).

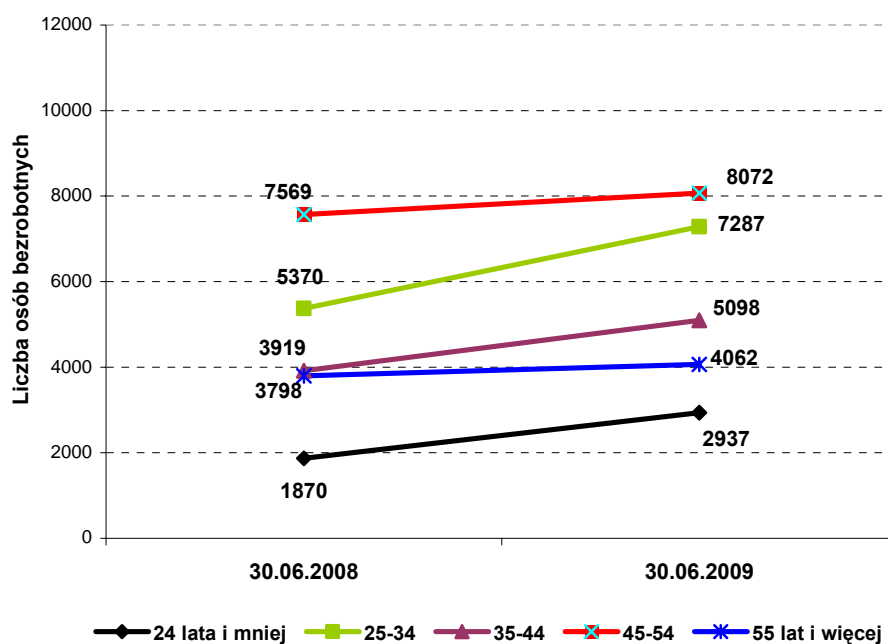
Tab. 4 Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie	30 VI 2008 r.	30 VI 2009 r.
Bezrobotni w wieku:		
Ogółem.....	22526	27456
24 lata i mniej.....	1870	2937
25-34.....	5370	7287
35-44.....	3919	5098
45-54.....	7569	8072
55 lat i więcej.....	3798	4062
w tym z wykształceniem:		
wyższym.....	2367	2920
policealnym i średnim zawodowym.....	4613	5184
średnim ogólnokształcącym...	2576	3231
zasadniczym zawodowym.....	4387	5630
podstawowym i niższym.....	8583	10491

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009 r.
Urząd Statystyczny w Łodzi

W I półroczu 2009 r. we wszystkich grupach wiekowych bezrobotnych wystąpił wzrost ich liczby. Według powyższego kryterium największą liczebnie grupę wśród bezrobotnych nadal stanowiły osoby w wieku 45-54 lata – 8,1 tys. (29,4%), a najmniejszą 24 lata i mniej – 2,9 tys. (10,7% bezrobotnych – wykres 1).

Rys. 2. Zmiany liczby i struktury osób bezrobotnych w Łodzi według wieku w I półroczu 2008 i 2009

Źródło: GUS

W końcu I półrocza 2009 r. we wszystkich grupach stażowych wystąpił wzrost liczby osób bezrobotnych. Najliczniejszą grupą bezrobotnych w końcu czerwca 2009 r. były osoby, które pracowały poniżej jednego roku (19,3%) i 1-5 lat (18,5%). Najmniejszą zaś ze stażem pracy 30 lat i więcej (4,2% - tabela 5).

Tab. 5 Bezrobotni według stażu pracy

Wyszczególnienie	Według stażu pracy w latach						
	poniżej 1 roku	1- 5	5-10	10-20	20-30	30 i więcej	bez stażu
30 VI 2008 r.	4158	3851	3148	3842	4094	967	2466
30 VI 2009 r.	5290	5083	3937	4556	4607	1161	2822

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

W I półroczu 2009 r. na łódzkim rynku pracy w porównaniu do innych dużych miast Polski nadal utrzymywała się niekorzystna sytuacja. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Łodzi znacząco się podwyższyła w ciągu ostatniego roku, osiągając najwyższy poziom w porównaniu do innych miast (tabela 6).

W czerwcu 2009 r. w porównaniu do czerwca 2008 r. liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy podwyższyła się we wszystkich konfrontowanych miastach. Największy wzrost odnotowano w Warszawie – prawie trzykrotny, w Poznaniu oraz Łodzi.

Tab. 6 Bezrobocie w Łodzi na tle dużych miast

Wyszczególnienie	Rok	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Zarejestrowani bezrobotni w tys.	I półr. 2008	25,0	22,5	12,4	5,7	11,6
	I półr. 2009	25,9	27,5	13,3	7,6	13,5
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy	I półr. 2008	9	9	3	7	3
	I półr. 2009	25	20	10	19	10
Stopa bezrobocia w %	I półr. 2008	2,3	6,7	3,2	1,8	4,0
	I półr. 2009	2,3	8,1	3,5	2,3	4,4

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza – I półrocze 2009r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Stopa bezrobocia w końcu czerwca 2009 r. wynosiła w Łodzi 8,1% i była o 1,2 pkt. procentowego wyższa niż w czerwcu 2008 roku, kiedy to wyniosła 6,9% (w Polsce na koniec czerwca 2008 r. stopa bezrobocia wynosiła 9,4%). Nadal jest ona najwyższa na tle innych dużych miast. We Wrocławiu, drugim spośród

charakteryzowanych miast pod względem wielkości stopy bezrobocia, była ona o 3,7 punktu procentowego niższa niż w Łodzi. W innych dużych miastach Polski jej wartość nie przekraczała 4%.

Dane o łódzkim rynku pracy w I półroczu 2009 r. świadczą, iż utrwalił się na nim negatywny trend związany ze wzrostem bezrobocia oraz spadkiem zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Ogólne osłabienie gospodarcze, a wraz z nim spadek produkcji i inwestycji, głównie w sektorze usług, doprowadziły do ogólnego wzrostu bezrobocia i wyraźnego pogorszenia się sytuacji na łódzkim rynku pracy.

W drugiej połowie 2009 roku sytuacja na lokalnym rynku będzie się nadal pogarszać, choć wzrost stopy bezrobocia będzie już zdecydowanie wolniejszy.

3. WYNAGRODZENIA

W I półroczu 2009 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi, w porównaniu z innymi dużymi miastami kraju, było nadal najniższe (tabela 7).

Najwyższe wynagrodzenie w I półroczu 2009 r. odnotowano w Warszawie, wzrosło ono o 7% w stosunku do I półrocza 2008 r. Największy wzrost wynagrodzeń zanotowano w Warszawie, we Wrocławiu (6,7%) oraz Łodzi (6,5%). Najniższe natomiast w Poznaniu (3,3%).

Wynagrodzenie w Łodzi w porównaniu do Warszawy było niższe o 33%, natomiast w stosunku do najbardziej zbliżonego pod względem poziomu płac Wrocławia i Krakowa o około 11%.

Tab. 7 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I półrocze 2008 r.	4136	2771	3154	3527	3125
I półrocze 2009 r.	4431	2951	3308	3644	3335

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

W sektorze łódzkich przedsiębiorstw najwyższy wzrost płac w I półroczu 2009 r. wystąpił w następujących sekcjach: budownictwo, obsługa rynku nieruchomości, przemysł oraz administrowanie i działalność wspierająca (tabela 8).

Tab. 8 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze łódzkich przedsiębiorstw
wg sekcji – w I półroczu 2009 r.

Wyszczególnienie	2009	
	styczeń – czerwiec	
	w zł	I-VI 2008 = 100
sektor przedsiębiorstw	2951	106,7
w tym:		
przemysł	2951	106,8
budownictwo	3364	109,4
handel; naprawa pojazdów samochodowych	2955	103,1
transport i gospodarka magazynowa	2926	104,9
informacja i komunikacja	4630	104,0
obsługa rynku nieruchomości	3169	106,9
administrowanie i działalność wspierająca	2045	106,8

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009; Urząd Statystyczny w Łodzi

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi w I półroczu 2009 r. wyniosło 2951 zł, wzrosło więc o 6,7% w stosunku do analogicznego okresu w roku poprzednim. Najwyższy wzrost nastąpił w firmach z sekcji budownictwo – o 9,4% i wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 8,5%.

W przemyśle najwyższy wzrost wynagrodzeń odnotowano w działach złożonych z przedsiębiorstw produkujących papier i wyroby z papieru oraz zajmujących się gospodarką odpadami. Spadek natomiast wystąpił w działach: pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody, produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.

W sektorze prywatnym, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w okresie styczeń – czerwiec, wyniosło 2927,85 zł i było o 7,6% wyższe niż w tym samym czasie rok wcześniej. Wynagrodzenia w sektorze publicznym pozostały na wyższym poziomie niż w sektorze prywatnym i wzrosły w porównaniu do roku 2008 o 1,3%.

Trudno do końca 2009 roku jest jednoznacznie prognozować dynamikę realnego wzrostu wynagrodzeń. Recesja na światowych rynkach, bezwątpienia w dużym stopniu wpłynęły na przyhamowanie tempa wzrostu wynagrodzeń.

4. PRZEMYSŁ ³

W I półroczu 2009 r. odnotowano w Łodzi niewielki wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług przemysłu wyniosły 5673,4 mln zł, co oznacza, że były większe o 3% w stosunku do I półrocza 2008 r. (tabela 9).

Największy wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu w I półroczu 2009 roku w stosunku do I półrocza 2008 roku odnotowały przedsiębiorstwa z sekcji produkcja napojów (wzrost o 33,9%), produkcja papieru i wyrobów z papieru (33,3%) oraz produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (19,6%).

Największy spadek zanotowały przedsiębiorstwa z branży, produkcja metali (spadek o 33,6%) i produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (23%).

Tab. 9 Produkcja sprzedana przemysłu

Wyszczególnienie	Styczeń – Czerwiec		
	2008 r.	2009 r.	I – VI 2008 = 100
	w mln zł		
Ogółem	5523,6	5673,4	102,7
Przetwórstwo przemysłowe	4660,9	4710,5	101,1
w tym:			
Produkcja art. spożyw. i napojów.....	522,9	571,0	109,2
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	606,1	504,1	83,2
Produkcja odzieży, skór i wyrobów skórzanych	521,6	451,9	86,6
Produkcja wyrobów chemicznych.....	97,6	91,1	93,3
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych.....	407,2	487,0	119,6
Produkcja metali.....	4,8	3,2	66,7
Produkcja wyrobów z metali.....	392,3	359,0	91,5
Produkcja maszyn i urządzeń.....	139,3	159,0	114,1
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	953,6	1107,2	116,1
Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep.....	77,1	62,7	81,3

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

³ Prezentowane dane odnoszą się do firm, które zatrudniają powyżej 9 osób.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością sprzedaży wyrobów i usług, przeliczona na 1 zatrudnionego była w I półroczu 2009 r. o 8,9% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 113,1 tys. zł.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – czerwiec 2009 r. w porównaniu do analogicznego okresu 2008 r. spadło o 0,6%, w przemyśle natomiast o 5,8% (tabela 10). Wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w branży zajmującej się produkcją urządzeń elektrycznych (o 6,7%).

Tab. 10 Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	I - VI 2008 r.	I - VI 2009 r.
	w tys.	
Ogółem.....	116,7	116,0
w tym:		
Przemysł.....	53,2	50,1
w tym:		
<u>Przetwórstwo przemysłowe</u>	46,5	43,7
w tym:		
Produkcja art. spożywczych i napojów.....	3,7	3,0
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	6,8	6,0
Produkcja odzieży, skór i wyrobów skórzanych.....	11,0	10,0
Produkcja wyrobów chemicznych.....	0,9	0,8
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych.....	3,4	3,3
Produkcja metali.....	0,1	0,1
Produkcja wyrobów z metali.....	3,8	3,7
Produkcja maszyn i urządzeń.....	1,8	1,7
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	4,5	4,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep.....	1,1	1,0

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009r., Urząd Statystyczny w Łodzi

W I półroczu 2009 r. produkcja sprzedana przemysłu w Łodzi wyniosła 5,7 mld zł i była wyższa w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego o 2,7%. W Warszawie odnotowano najwyższą wielkość produkcji sprzedanej przemysłu spośród innych dużych miast. Osiągnęła ona poziom prawie siedmiokrotnie wyższy niż w Łodzi oraz prawie pięciokrotnie wyższy niż w Krakowie (tabela 11).

Tab. 11 Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Wrocław
I półrocze 2009 r.	40710,9	5673,4	8178,8	6679,0

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Po roku 2008, który był dla Polski i dla łódzkiej gospodarki okresem dobrej koniunktury, pierwsze półrocze 2009 roku charakteryzuje się spowolnieniem wzrostu gospodarczego. Taką sytuację spowodował ogólnoswiatowy kryzys finansowy, którego oddziaływanie Polska gospodarka zaczęła odczuwać od początku 2009 roku. Przewiduje się, iż do końca 2009 r. wysokość produkcji łódzkich firm utrzyma się na podobnym poziomie, jednak jej dynamika może nieco ulec spowolnieniu.

5. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

W końcu I półrocza 2009 r. rejestr REGON⁴ liczył ogółem 93,7 tys. podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Łodzi. Prawie 98% z nich należało do sektora prywatnego, z czego 77% podmiotów to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Dominującym rodzajem działalności gospodarczej jest handel i naprawy – 31,3%, obsługa nieruchomości i firm – 17,5% a także przetwórstwo przemysłowe – 13,5%. Natomiast w sektorze publicznym największą część stanowiły firmy z sektora obsługa nieruchomości i firm – 57% oraz z sekcji edukacja – 27%.

W pierwszym półroczu 2009 roku powstało 3537 nowych podmiotów gospodarczych, funkcjonujących na terenie Łodzi. Natomiast 4291 firm wykreśliło swoją działalność z rejestru REGON.

Tab. 12 Podmioty gospodarcze w dużych miastach

Wyszczególnienie	Kraków	Łódź	Poznań	Warszawa	Wrocław
I półrocze 2008 r.	104668	94186	92438	319136	94708
I półrocze 2009 r.	107573	93653	93506	326425	96237

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Najwyższy wzrost liczby podmiotów gospodarczych w okresie między I półroczem 2008 a tym samym okresem w 2009 r. nastąpił w Krakowie – 2,8%. W pozostałych miastach, za wyjątkiem Łodzi również odnotowano niewielki wzrost (tabela 12).

W dalszej perspektywie należy przewidywać zmniejszenie liczby przedsiębiorstw, wywołany słabą światową kondycją gospodarczą, jednakże w mniejszej skali niż w krajach ogarniętych bezpośrednio skutkami kryzysu gospodarczego.

⁴ Zintegrowany rejestr obejmujący wszystkie podmioty gospodarki narodowej

6. BUDOWNICTWO

W I półroczu 2009 r. odnotowano w Łodzi wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Wartość produkcji budowlanej lokalnych przedsiębiorstw w analizowanym okresie wyniosła 989,5 mln zł i była o 4,6% wyższa niż rok wcześniej.

W porównaniu do I półrocza 2008 roku wzrósł także o 8,6% przychód ze sprzedaży produkcji budowlano – montażowej. Stanowił on 52,2% całego przychodu przedsiębiorstw budowlanych (przed rokiem 50,2% - tabela 13).

Tab. 13 Wartość produkcji sprzedanej budownictwa

Wyszczególnienie	Styczeń – Czerwiec	
	2008 r.	2009 r.
	w mln zł	
Ogółem.....	946,3	989,5
w tym sprzedaż produkcji budowlano – montażowej	475,2	516,1

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009r.;
Urząd Statystyczny w Łodzi

W I półroczu 2009 r. wydajność pracy w lokalnych firmach budowlanych zmniejszyła się. Wydajność ta mierzona wartością sprzedaży wyrobów i usług przeliczona na 1 zatrudnionego była w analizowanym okresie o 1,8% niższa od uzyskanej rok wcześniej i wyniosła 141,5 tys. zł.

W porównaniu z innymi dużymi miastami wartość produkcji budowlanej w I półroczu 2009 r. w Łodzi była najniższa i wyniosła 990 mln zł. We Wrocławiu wartość ta była również niska, ale przewyższała ponad dwukrotnie wynik uzyskany w Łodzi. Najwyższą wartość produkcji budowlanej odnotowano w Warszawie (tabela 14).

Tab. 14 Produkcja sprzedana budownictwa w mln zł w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Wrocław
I półrocze 2009 r.	15861,4	989,5	2622,0	2332,3

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009;
Urzędy Statystyczne w Łodzi, Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu

W I półroczu 2009 roku, a szczególnie w pierwszych miesiącach zimowych, łódzki sektor budowlany, podobnie zresztą jak i w kraju odnotował wzrost.

Zwiększenie produkcji sprzedanej budownictwa to zarówno rezultat znacznego wzrostu sprzedaży robót o charakterze remontowym, jak i tych o charakterze inwestycyjnym.

7. BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W okresie styczeń – czerwiec 2009 r. oddano do użytku w Łodzi 660 mieszkań, czyli o 24,1% mniej niż w tym samym okresie 2008 r. Najbardziej spadła liczba mieszkań, w kategorii – spółdzielcze, prawie o 70%. Liczba budowanych mieszkań indywidualnych wzrosła o 21% (tabela 15).

Tab. 15 Mieszkania oddane do użytku według inwestorów

Wyszczególnienie	styczeń – czerwiec	
	2009 r.	2008 r.=100
Ogółem.....	660	75,9
w tym:		
spółdzielcze.....	17	33,3
indywidualne.....	240	121,1
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	403	80,0

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009 r.;
Urząd Statystyczny w Łodzi

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytku wyniosła w 1 półroczu 2009 101,5 m² i była o 15% większa niż przed rokiem. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w budownictwie indywidualnym wyniosła 151,3 m², najmniejsze natomiast były mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (przeciętna powierzchnia wyniosła 72 m²).

W drugim kwartale 2009 roku na terenie Łodzi rozpoczęto budowę prawie 500 mieszkań, czyli ponad 5-krotnie więcej niż w analogicznym okresie 2008 r. Rozpoczęte inwestycje to wyłącznie budownictwo indywidualne przeznaczone na sprzedaż bądź wynajem.

Najwięcej mieszkań oddano do eksploatacji na Widzewie (47% ogółu), a prawie ¾ tych lokali było przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. W Śródmieściu w okresie od stycznia do czerwca 2009 roku nie oddano żadnego mieszkania, na Polesiu zaledwie 61. Spółdzielnie wybudowały lokale na Górnej, Bałutach oraz na Widzewie (tabela 16).

Tab. 16 Mieszkania oddane do użytku według dzielnic, styczeń – czerwiec 2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzielnice				
		Bałuty	Górna	Polesie	Śródmieście	Widzew
Ogółem.....	660	145	145	61	–	309
w tym:						
spółdzielcze.....	17	3	14	–	–	48
indywidualne.....	240	78	45	34	–	83
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	403	64	86	27	–	226

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Z porównania z innymi dużymi miastami Polski wynika, iż w I półroczu 2009 r. w Łodzi oddano do użytku najmniej mieszkań – 660 (drugi Poznań ponad 3-krotnie więcej).

Pierwsze miejsce zajęła Łódź pod względem wielkości powierzchni użytkowej mieszkań. Średnia powierzchnia użytkowa nowych łódzkich mieszkań była o 29 m² większa niż w drugiej pod tym względem Warszawie (tabela 17).

Tab. 17 Mieszkania oddane do użytku w wielkich miastach

Wyszczególnienie	Rok	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Mieszkania oddane do użytku	I półr. 2008	9047	870	2888	1664	2276
	I półr. 2009	10215	660	6119	2048	4105
w tym spółdzielcze	I półr. 2008	1295	51	-	1	166
	I półr. 2009	729	17	-	12	576
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	I półr. 2008	76,4	88,5	64,2	82,5	71,0
	I półr. 2009	72,3	101,5	61,2	66,6	59,4

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza – I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

W analizowanym okresie wzrosła głównie liczba mieszkań oddanych do użytku przez inwestorów indywidualnych. Wpływ na to, miał fakt wcześniejszego rozpoczęcia inwestycji budowlanych. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytku w I półroczu 2009 r. wyniosła 101,5 m². Powierzchnia ich była o 13m² wyższa niż przed rokiem. Przeciętna powierzchnia mieszkań w budownictwie indywidualnym wyniosła 151 m² o 20 m² mniej niż przed rokiem.

W drugiej połowie 2009 roku sytuacja w budownictwie mieszkaniowym nie powinna ulec dalszemu pogorszeniu. Zostaną dokończone inwestycje rozpoczęte w 2008, co zrównoważy słabszy wynik z pierwszej połowy 2009 roku.

8. HANDEL

Sprzedaż detaliczna⁵ w I półroczu 2009 r. wyniosła w Łodzi 3,4 mld zł, co stanowił 53% obrotu handlu detalicznego w województwie. W porównaniu do 2008 roku nastąpił wzrost o ponad 10%.

Największy spadek sprzedaży w porównaniu z okresem styczeń – czerwiec 2008 r., bo o 24,1% odnotowano w jednostkach prowadzących sprzedaż paliw stałych, ciekłych i gazowych (jej udział w ogólnej sprzedaży stanowił jedynie 2,6%), podmiotach sprzedających żywność, napoje alkoholowe i bezalkoholowe oraz wyroby tytoniowe – o 21,9%, (udział tej branży w wartości sprzedaży ogółem w I półroczu 2009 r. wyniósł 3,3%).

Największy wzrost sprzedaży zaobserwowano w firmach zajmujących się sprzedażą wyrobów farmaceutycznych, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego – 25,5% oraz wśród sprzedawców mebli, RTV, AGD- 25,2%.

Natomiast w I półroczu 2009 r. w jednostkach hurtowych sprzedaż detaliczna wyniosła 0,3 mld zł i była niższa w porównaniu do I półrocza 2008 roku o 2,1%. Sprzedaż tych jednostek stanowiła 9,4% ogólnej wartości sprzedaży.

⁵ Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywanych przez punkty sprzedaży detalicznej oraz inne punkty sprzedaży, w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców

9. SYTUACJA FINANSOWA PRZEDSIĘBIORSTW

Przychody z całokształtu działalności⁶ przedsiębiorstw w okresie styczeń – czerwiec 2009 roku wyniosły 15,2 mld zł, co w porównaniu z analogicznym okresem 2008 r. oznacza wzrost 8,3%. Sprzedaż produktów netto wyniosła w tym okresie 7,5 mld zł, co stanowiło 49,3% ogółu przychodów.

Koszty uzyskania przychodów w pierwszym półroczu 2009 r. wynosiły 14,3 mld zł i wzrosły o 9,1% w stosunku do analogicznego okresu z 2008 roku (tabela 18).

Tab. 18 Przychody i koszty uzyskania przychodu z całokształtu działalności przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	I – VI 2008r.	I – VI 2009 r.
	w mln zł	
Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw.....	14060,4	15223,5
Przychody netto ze sprzedaży produktów.....	6685,1	7457,5
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności.....	13140,8	14335,3
Koszt własny sprzedanych produktów.....	7184,0	8095,2

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi - I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

W okresie styczeń - czerwiec 2009 r. łódzkie przedsiębiorstwa wypracowały wynik finansowy brutto w wysokości 888,1 mln zł, czyli o 3,5% niższy niż przed rokiem. Obciążenie wyniku finansowego brutto było niższe o 4,1%. Wynik finansowy netto przedsiębiorstw łódzkich w I półroczu 2009 r. był dodatni i wyniósł 727,8 mln zł. W porównaniu z I półroczem 2008 r. był on o 3,3% niższy.

Słaba sytuacja makroekonomiczna w kraju w I półroczu 2009 r. przyczyniła się, do nieznacznego pogorszenia kondycji finansowej łódzkich przedsiębiorstw (tabela 19).

⁶ Przychody z całokształtu działalności obejmują: przychody ze sprzedaży produktów, przychody ze sprzedaży towarów, materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku (o liczbie pracujących powyżej 49 osób)

Tab. 19 Wynik finansowy brutto, netto oraz obciążenie wyniku finansowego brutto przedsiębiorstw.

Wyszczególnienie	I - VI 2008 r.	I - VI 2009 r.
	w mln zł	
Wynik finansowy brutto (saldo).....	920,0	888,1
Obciążenie wyniku finansowego brutto.....	167,1	160,3
Wynik finansowy netto (saldo).....	752,9	727,8

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi - I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

W I półroczu 2009 r. wartość aktywów obrotowych dużych przedsiębiorstw wyniosła 11,2 mld zł. W stosunku do tego samego okresu 2008 roku nastąpił ich wzrost o 14,3%. Zobowiązania krótkoterminowe wyniosły 8,4 mld zł i wzrosły o 15,1% w stosunku do okresu styczeń - czerwiec 2008 r. Natomiast zobowiązania długoterminowe osiągnęły poziom 2,9 mld zł, czyli o 3,6% wyższy niż w analogicznym okresie 2008 r. (tabela 20).

Tab. 20 Aktywa obrotowe oraz zobowiązania krótko- i długoterminowe przedsiębiorstw.

Wyszczególnienie	VI 2008 r.	VI 2009 r.
	w mln zł	
Aktywa obrotowe	9827,5	11196,3
Zobowiązania krótkoterminowe.....	7331,7	8355,7
Zobowiązania długoterminowe	2770,1	2887,8

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2009 r.; Urząd Statystyczny w Łodzi

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia⁷ osiągnął poziom 32,8% w pierwszym półroczu 2009 r. i był o 2,2 pkt procentowych wyższy niż przed rokiem. Oznacza to wysoką płynność łódzkich przedsiębiorstw.

Na początku I półrocza 2009 r. łódzkie przedsiębiorstwa znajdowały się w dobrej kondycji finansowej. Nasilający się ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy spowodował pogorszenie się dynamiki wzrostu i pogorszenie wyniku finansowego przedsiębiorstw w porównaniu do analogicznego okresu w 2008 roku.

⁷ Wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych. Powinien wynosić około 20%. Niski wskaźnik oznacza sytuację o potencjalnym zagrożeniu utratą płynności, konsekwencją czego może być niewypłacalność i bankructwo. Wysoki wskaźnik może wskazywać na niedostateczne wykorzystanie wolnych zasobów majątkowych.

Spis tabel

Tab.1	Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno – gospodarczej w Łodzi i województwie łódzkim	4
Tab.2	Pracujący i przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi.....	5
Tab.3	Bezrobotni zarejestrowani w Łodzi i oferty pracy.....	7
Tab.4	Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia	8
Tab.5	Bezrobotni według stażu pracy.....	9
Tab.6	Bezrobocie w Łodzi na tle dużych miast.....	9
Tab.7	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł w dużych miastach.....	11
Tab.8	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze łódzkich przedsiębiorstw wg sekcji – w I półroczu 2009 r.	12
Tab.9	Produkcja sprzedana przemysłu	13
Tab.10	Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw.....	14
Tab.11	Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł w dużych miastach.....	15
Tab.12	Podmioty gospodarcze w dużych miastach.....	16
Tab.13	Wartość produkcji sprzedanej budownictwa.....	17
Tab.14	Produkcja sprzedana budownictwa w mln zł w dużych miastach.....	18
Tab.15	Mieszkania oddane do użytku według inwestorów.....	19
Tab.16	Mieszkania oddane do użytku według dzielnic.....	20
Tab.17	Mieszkania oddane do użytku w wielkich miastach.....	20
Tab.18	Przychody i koszty uzyskania przychodu z całokształtu działalności przedsiębiorstw	22
Tab.19	Wynik finansowy brutto, netto oraz obciążenie wyniku finansowego brutto przedsiębiorstw	23
Tab.20	Aktywa obrotowe oraz zobowiązania krótko- i długoterminowe przedsiębiorstw	23